

TỪ TRƯỜNG ĐẢNG LIÊN KHU V ĐẾN HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ – HÀNH CHÍNH KHU VỰC III

PGS, TS NGUYỄN HỒNG SƠN

Giám đốc Học viện CT- HC Khu vực III

Trường Đảng Liên Khu V, tiền thân của Học viện Chính trị - Hành chính (CT-HC) Khu vực III chính thức ra đời năm 1949 theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị cán bộ Trung ương lần thứ sáu (Khoá I) do đồng chí Nguyễn Duy Trinh Bí thư Liên khu uỷ V phụ trách, đến nay tròn 60 năm. Từ hình thức mở lớp huấn luyện ban đầu đến khi chính thức thành lập và hoạt động đến năm 1954, Trường Đảng Liên khu V đã đào tạo, bồi dưỡng được 1.285 cán bộ lãnh đạo từ cấp huyện đến Khu uỷ, trong đó có 273 cán bộ cấp khu, góp phần tích cực vào thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Pháp.

Sau Hiệp định Giơnevơ về Đông Dương (1954), đất nước ta tạm thời chia làm hai miền. Khu V từ một vùng tự do trong 9 năm kháng chiến chống Pháp trở thành vùng tạm bị chiếm đóng của đế quốc Mỹ và tay sai. Nghị quyết lần thứ 15 Ban Chấp hành Trung ương (Khoá II) ra đời chuyển cách mạng miền Nam từ thế bị động

PGS, TS Nguyễn Hồng Sơn, Giám đốc Học viện ký kết hợp tác nghiên cứu khoa học và đào tạo sau đại học với Đại học Huế, Đà Nẵng ngày 12-6-2008.

sang thế chủ động tấn công, tạo ra một cục diện mới. Tại Khu V, phong trào cách mạng ở các vùng miền núi các tỉnh phát triển mạnh. Nhiều cuộc nổi dậy đấu tranh của nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ Khu V chống dồn dân, lập ấp ở Ninh Thuận, Phú Yên, Bình Định, đặc biệt là cuộc khởi nghĩa Trà Bồng, Quảng Ngãi tháng 8-1959 quét sạch ngụy quyền ở 16 xã, tạo ra những điều kiện cho việc xây dựng căn cứ địa cách mạng. Trong bối cảnh đó, Trường Đảng Khu V được thành lập vào ngày 28-5-

1961, chính thức mở lớp đầu tiên với số lượng 40 học viên là bí thư huyện uỷ, thường vụ tỉnh uỷ và khu uỷ viên. Nội dung chương trình gồm kiến thức lý luận cơ bản: Nghị quyết 15, công tác dân vận, công tác Đảng và rèn luyện phẩm chất đảng viên. Sau đó, nhiều lớp được tổ chức học tập với thời gian dài hơn. Đến năm 1965, Thường vụ Khu uỷ V quyết định tách Trường Đảng ra khỏi Ban Tuyên huấn trở thành một đơn vị độc lập, chịu sự chỉ đạo trực tiếp của Khu uỷ. Đồng chí Võ Chí Công, Bí thư Khu uỷ được Thường vụ giao trực tiếp phụ trách Trường Đảng. Qua 10 năm hoạt động, Trường Đảng Khu V đã đào tạo hàng trăm cán bộ chủ chốt cho các tỉnh miền Trung. Riêng trong năm 1963, trên 6000 cán bộ các cấp và các đơn vị vũ trang công tác đã được bồi dưỡng, đào tạo¹.

Sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, theo tinh thần Chỉ thị số 23/CT-TW về công tác giáo dục lý luận chính trị ở miền Nam trong giai đoạn cách mạng mới, Đảng ta chủ trương thành lập một số Trường Đảng Trung ương ở miền Nam. Trường Nguyễn Ái Quốc IV, Trường Nguyễn Ái Quốc XI, Trường Nguyễn Ái Quốc IX, Trường Tuyên huấn Trung ương II. Trường Nguyễn Ái Quốc IV ra đời trên cơ sở sáp nhập Trường Đảng Khu V và Phân hiệu IV Trường Nguyễn Ái Quốc. Trường Nguyễn Ái Quốc IV có nhiệm vụ đào tạo cán bộ lãnh đạo quản lý theo chương trình lý luận trung cao cấp, quản lý kinh tế.

Những năm 1976-1982, các trường Đảng miền Trung đã đào tạo 3.124 học viên trong đó có 5 lớp lãnh đạo, quản lý kinh tế nông nghiệp cấp huyện thời gian 2 năm (có gần 510 học

viên học theo hệ chuyên tu đại học kinh tế và 785 giảng viên cho các trường chính trị tỉnh).

Đại hội V của Đảng đã khẳng định thành tựu trong lĩnh vực đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, chỉ ra thiếu sót, hạn chế và xác định nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới. Theo tinh thần đó, Ban Bí thư Trung ương Đảng ra Quyết định số 15-QĐ/TW ngày 2-1-1983, ở miền Trung – Tây Nguyên: sáp nhập Trường Nguyễn Ái Quốc IV, Trường Nguyễn Ái Quốc XI và Trường Tuyên huấn Trung ương II thành Trường Nguyễn Ái Quốc III và sau đó là Trường Nguyễn Ái Quốc Khu vực III với nhiệm vụ đào tạo cán bộ lãnh đạo cấp huyện và tương đương theo chương trình lý luận chính trị cao cấp.

Ngày 10-3-1993, Bộ Chính trị (Khóa VII) quyết định chuyển Trường cao cấp Nguyễn Ái Quốc thành Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh trực thuộc Trung ương Đảng và Chính phủ; chuyển các Trường Đảng Khu vực I, II, III thành các Phân viện Hà Nội, Phân viện thành phố Hồ Chí Minh, Phân viện Đà Nẵng, để đào tạo cán bộ lãnh đạo quản lý ở trình độ đại học chính trị và bồi dưỡng cao cấp lý luận chính trị. Thực hiện Quyết định 300-QĐ/HVCTQG HCM, Phân viện Đà Nẵng được nâng lên thành Học viện Chính trị Khu vực III. Năm 2007 Quyết định 60-QĐ/TW của Bộ Chính trị sáp nhập Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và Học viện Hành chính quốc gia thành Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị Khu vực III đổi tên thành Học viện CT-HC Khu vực III. Trong tính độc lập tương đối của Trường Nguyễn Ái Quốc trước đây và khi trở thành thành viên của Học viện CT-HC quốc

gia Hồ Chí Minh, Học viện CT-HC Khu vực III đã có những đóng góp nhất định vào sự phát triển chung của Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh trên những mặt chủ yếu sau:

1. Từ năm 1983 đến nay, Học viện đã đào tạo 27.814 cán bộ lãnh đạo quản lý, trong đó có 2.737 đồng chí theo chương trình đại học chính trị và 918 cán bộ là người dân tộc thiểu số (theo chương trình cao cấp lý luận). Riêng 5 năm (2003-2008), Học viện đã đào tạo 115 lớp với 11.500 học viên, trong đó 8 lớp cử nhân chính trị. Phối hợp với Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh mở 3 lớp cao học với 180 học viên, trong đó có 120 học viên đã bảo vệ thành công luận văn thạc sỹ. Đây là giai đoạn thực hiện việc đổi mới toàn diện cả nội dung chương trình, giáo trình, phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại, đưa người học vào vị trí trung tâm, biến quá trình đào tạo trở thành quá trình tự đào tạo. Từ năm 2008, Học viện CT-HC Khu vực III đổi mới nội dung, chương trình theo hướng đào tạo cán bộ có trình độ cao cấp lý luận chính trị – hành chính.

Qua 60 năm, Học viện đã phát huy truyền thống vẻ vang, tăng cường đoàn kết, luôn luôn bám sát nhiệm vụ chính trị trong từng giai đoạn, đào tạo gần 40.000 cán bộ lãnh đạo, quản lý từ cấp huyện đến cấp khu, góp phần quan trọng vào công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Hầu hết học viên ra trường đều phát huy tốt phẩm chất chính trị và năng lực trong hoạt động thực tiễn. Nhiều đồng chí sau này đã được giao những trọng trách ở Trung ương và địa phương.

2. Hoạt động nghiên cứu khoa học được chú trọng đúng mức và đã thu được những kết quả đáng khích lệ. Chỉ tính từ năm 1983 đến

nay, Học viện đã thực hiện 255 đề tài khoa học, trong đó có 7 đề tài cấp bộ và 210 đề tài cấp học viện các nhà khoa học, các nhà giáo đã viết trên 3.000 bài báo trên các tạp chí và kỷ yếu khoa học, xuất bản hàng chục đầu sách và kỷ yếu khoa học. Tạp chí *Sinh hoạt lý luận* hoạt động từ 1993 đến nay đã xuất bản 95 số, đăng tải trên 1.700 bài nghiên cứu khoa học của hàng trăm tác giả trong và ngoài Học viện. Công tác hợp tác quốc tế ngày càng được chú trọng. Từ năm 2000 đến nay, Học viện đã thiết lập quan hệ hợp tác chặt chẽ với 3 Trường Đảng tỉnh của Trung Quốc (Thiểm Tây, Sơn Đông, Quảng Tây), Trường CT-HC Savannakhet (Lào) và đã thực hiện có hiệu quả các chương trình hợp tác, trao đổi kinh nghiệm, học thuật trong công tác đào tạo cán bộ và nghiên cứu khoa học, đáng lưu ý là đã tổ chức trên 20 cuộc tọa đàm khoa học quốc tế.

3. Những thành tựu về đào tạo cán bộ, hoạt động nghiên cứu khoa học đạt được không tách rời công tác hành chính - hậu cần, bởi đây là một trong những nhân tố có ý nghĩa quyết định quy mô đào tạo, đảm bảo điều kiện cần thiết cho giảng dạy và học tập theo hướng hiện đại. Đến nay, Học viện đã có một cơ ngơi bề thế đảm bảo môi trường sư phạm. Đã xây dựng 3 khu nhà làm việc cho cán bộ công chức, viên chức bao gồm các công trình cấp III, cấp II với tổng diện tích 3.577m², hội trường 600 chỗ ngồi, thư viện 3 tầng với tổng diện tích sử dụng 1.200 m², 4 ký túc xá 4 tầng với 222 phòng, tổng diện tích 4.530m², khu vui chơi thể thao giải trí diện tích gần 6.000m². Thiết bị giảng dạy, học tập và làm việc bao gồm 183 máy tính để bàn, 33 máy tính xách tay, 60 máy in, 6 máy quét, 11 máy chiếu,

hệ thống trình chiếu và âm thanh phòng học đa năng, hệ thống truyền hình giám sát giảng đường, hệ thống trang âm phòng hội thảo, hệ thống Internet không dây, 5 bộ máy chủ hệ thống và thiết bị mạng, 7 máy chiếu Projector; đã xây dựng hàng chục cơ sở dữ liệu và phần mềm quản lý. Phương tiện, thiết bị phục vụ cho làm việc, giảng dạy, học tập, nghiên cứu khoa học được xây dựng theo hướng hiện đại hoá, Học viện CT-HC Khu vực III trở thành một trong những đơn vị hàng đầu trong việc ứng dụng công nghệ thông tin ở khu vực miền Trung - Tây Nguyên.

4. Xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là một thành tựu đáng ghi nhận. Từ chỗ chưa đầy 100 cán bộ với khoảng 10 người có trình độ đại học và chuyên tu những năm sau giải phóng, đến lúc cao nhất đã có trên 400 cán bộ, công chức viên chức trong đó có gần 1/2 là cán bộ giảng dạy, nghiên cứu với 5 giảng viên cao cấp, 11 phó giáo sư, 30 tiến sĩ, 66 thạc sĩ (chưa kể 10 nghiên cứu sinh, 30 cao học ở trong và ngoài nước). Mặc dù đã có gần một nửa trong số đó đã nghỉ hưu, trong đó có 4 phó giáo sư, 3 tiến sĩ, 10 thạc sĩ nhưng đến năm 2012 sẽ có 130 thạc sĩ, tiến sĩ, phó giáo sư.

5. Học viện tích cực tham gia công tác xã hội trên địa bàn miền Trung - Tây Nguyên. Nhận phụng dưỡng suốt đời 5 Bà mẹ Việt Nam anh hùng với mức trợ cấp 500.000đ/ tháng. Đóng góp xây dựng 12 nhà tình nghĩa cho các đối tượng chính sách và hộ nghèo ở các tỉnh Quảng Nam, Quảng Ngãi, Quảng Trị, Thừa Thiên - Huế, thành phố Đà Nẵng với số tiền 250 triệu đồng; ủng hộ đồng bào bị thiên tai, đóng góp “Quỹ vì người nghèo”, “Quỹ khuyến học”, Hội người mù, nạn nhân chất độc da cam; xây dựng

phòng khám bệnh cho phụ nữ và trẻ em khuyết tật, xây dựng bệnh viện ung thư; Mái ấm nơi biên cương, hải đảo; Quỹ tương trợ của cơ quan Đảng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng; trao các giải thưởng khuyến khích con cán bộ công chức, viên chức học giỏi; mua công trái giáo dục, trái phiếu Chính phủ, quỹ khen thưởng cơ quan; tặng quà nhân dịp các ngày lễ lớn.

Với những thành tích toàn diện trên các mặt, Học viện đã được Đảng và Nhà nước trao tặng 193 Huân chương Kháng chiến, Huân chương chống Mỹ, cứu nước; 3 Huân chương Độc lập hạng Ba, hạng Nhì, hạng Nhất; 6 Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì, hạng Ba; 26 bằng khen của Thủ tướng Chính phủ; 2 Cờ thi đua xuất sắc, 162 Bằng khen của Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh, thành phố Đà Nẵng, Ban Tổ chức Trung ương, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; 222 Kỷ niệm chương vì sự nghiệp giáo dục, vì sự nghiệp tư tưởng - văn hoá, vì sự nghiệp tổ chức xây dựng Đảng, vì sự nghiệp công tác kiểm tra, vì sự nghiệp bảo vệ Đảng, vì sự nghiệp thể chế, vì sự nghiệp cựu chiến binh, vì sự nghiệp giải phóng phụ nữ, vì sự nghiệp xây dựng và phát triển Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh.

Chúng ta rất tự hào và tôn vinh những thế hệ đi trước đã đặt nền móng vững chắc cho thế hệ sau kế thừa và phát triển. 60 năm phấn đấu và trưởng thành, 23 năm đổi mới, 16 năm là thành viên của Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh, từ thực tiễn đào tạo cán bộ, nghiên cứu khoa học và xây dựng cơ sở vật chất của Học viện CT-HC Khu vực III, có thể rút ra một số kinh nghiệm chủ yếu sau đây:

Một là, nắm vững định hướng qua từng thời kỳ, bám sát nhiệm vụ chính trị trong từng

giai đoạn cách mạng, kiên trì thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của trường Đảng, gắn chặt giáo dục - đào tạo với nghiên cứu khoa học, lấy chất lượng và hiệu quả đào tạo và nghiên cứu khoa học làm mục tiêu hướng tới, lấy đoàn kết thống nhất và sự đồng thuận làm động lực và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho Học viện làm trung tâm.

Hai là, không ngừng đổi mới nội dung chương trình, nâng cao chất lượng bài giảng, tích cực đổi mới phương pháp dạy và học theo hướng tích cực, hiện đại trên cơ sở đảm bảo tính khoa học, tính thực tiễn, tính tư tưởng, tính chiến đấu, tính sư phạm phù hợp với từng đối tượng cũng như đa dạng hoá các phương thức đào tạo, bồi dưỡng đáp ứng nhu cầu thực tiễn cuộc sống.

Ba là, nhất thể hoá sự lãnh đạo, quản lý của Ban Giám đốc, Ban Chấp hành Đảng bộ trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, đặc biệt là trong công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức từ quy hoạch đến đào tạo, bồi dưỡng, đề bạt, trong đó chú trọng hơn đến đội ngũ cán bộ giảng dạy, nghiên cứu và quản lý. Sự sống còn và phát triển của Trường Đảng - Học viện là do nguồn nhân lực chất lượng cao đó quyết định. Trong việc xây dựng và phát triển nguồn nhân lực này phải lấy tiêu chuẩn, tiêu chí làm chuẩn, lấy năng lực thực hành, thực tế làm điểm tựa, lấy phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống làm cốt lõi và lấy kỹ năng hiệu quả giảng dạy, nghiên cứu làm thước đo đánh giá.

Bốn là, thường xuyên chăm lo xây dựng cơ sở vật chất, hiện đại hóa các phương tiện, thiết bị dạy và học, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ, công chức, viên chức và học viên trên cơ sở giải quyết một cách hài hoà giữa công hiến, năng

suất, chất lượng, hiệu quả với hưởng thụ và lợi ích trong phong trào thi đua dạy tốt, học tốt, nghiên cứu tốt, quản lý tốt và phục vụ tốt.

---

1. *Quá trình xây dựng và truyền thống của Ban tổ chức Liên khu V (1945-1975)*, tr. 163.

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ - HÀNH CHÍNH KHU VỰC I...

(Tiếp theo trang 53)

Kỷ niệm 60 năm ngày truyền thống của Học viện CT-HC quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện CT-HC Khu vực I đang đứng trước nhiều vận hội để phát huy hơn nữa những thành tựu quan trọng đã đạt được, đẩy lùi khó khăn tạo nên bước phát triển vượt bậc, ra sức phấn đấu trở thành một cơ sở đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo - quản lý và nghiên cứu khoa học có chất lượng của Đảng và Nhà nước ở khu vực phía Bắc. Tích cực xây dựng đội ngũ cán bộ có phẩm chất chính trị và năng lực chuyên môn, gắn chặt công tác nghiên cứu khoa học với công tác đào tạo, bồi dưỡng, đẩy mạnh nghiên cứu lý luận và tổng kết thực tiễn. Hơn ai hết, mỗi cán bộ công nhân viên và học viên ý thức rõ vinh dự và trách nhiệm, thời cơ và thách thức đang đặt ra, nỗ lực chuẩn bị hành trang cho chính mình, cùng Học viện chủ động đón bắt vận hội đó, tạo nên sức bật mới đưa Học viện CT-HC Khu vực I ngày càng phát triển theo chiều sâu, hoàn thành trọng trách nặng nề mà Đảng và nhân dân giao phó, góp phần thực hiện thành công sự nghiệp CNH, HĐH đất nước, xứng đáng với phần thưởng cao quý - Huân chương Hồ Chí Minh được Đảng và Nhà nước trao tặng năm 2008.

---

1. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, CTQG, H. 2000, T. 9, tr. 292.